

Polecenia podsumowujące

1. Przedstaw związki Polski z Węgry w XIV w.
2. Scharakteryzuj relacje polsko-litewskie w XIV i początkach XV w.
3. Oceń znaczenie unii polsko-litewskiej.

Unia polsko-węgierska

1339 – układ z Węgry o sukcesji polskiej korony przez męskiego potomka króla węgierskiego.
 1370 – Ludwik Węgierski królem Polski – unia personalna.
 1374 – przywilej koszycki – zagwarantowanie córce Ludwika Węgierskiego sukcesji polskiej korony.
 1384 – Jadwiga Andegaweńska (córka Ludwika Węgierskiego) królem Polski.

Przyczyny umowy w Krewie

Polska

- poszukiwanie sojuszników na wschodzie
- poszukiwanie męża dla Jadwigi
- potrzeba wsparcia w konflikcie z zakonem krzyżackim
- zabezpieczenie przed ekspansją ze wschodu
- wzmocnienie pozycji międzynarodowej Polski
- możliwość chrystianizacji Litwy przez polski Kościół

Litwa

- wzmocnienie prestiżu Jagiełły
- zagrożenie przymusową chrystianizacją przez zakon krzyżacki
- wsparcie w czasie konfliktów z Krzyżakami
- objęcie bojarów przywilejami przysługującymi polskiej szlachcie
- podniesienie poziomu cywilizacyjnego kraju

Unie Polski z Litwą

1385 – umowa w Krewie	Unia personalna polsko-litewska.
1386 – wejście w życie unii polsko-litewskiej	1385 – zobowiązanie Jagiełły do odzyskania ziem utraconych przez Polskę na rzecz zakonu krzyżackiego. 1386 – chrzest Jagiełły i przyjęcie imienia Władysława. 1386 – ślub Władysława Jagiełły z Jadwigą i jego koronacja na króla Polski.
1401 – unia wileńsko-radomska	Gwarancja niezależności Litwy. Przyznanie Witoldowi dożywotniego tytułu wielkiego księcia.
1413 – unia horodelska	Objęcie władzy na Litwie po śmierci Witolda przez wielkiego księcia litewskiego wskazanego przez polskiego króla. Wybór nowego króla po śmierci Władysława Jagiełły w porozumieniu z Litwinami. Przyznanie 47 rodzinom litewskich bojarów prawa posługiwania się polskimi herbami rodowymi i przywilejów należnych polskiej szlachcie.
1501 – unia w Mielniku	Scalenie obu państw w jeden organizm. Wspólny wybór władcy. Wzajemna pomoc w wypadku wojny. Wprowadzenie wspólnej monety. Zapisy porozumienia nie weszły w życie.

Znaczenie unii polsko-litewskiej

Polska

- pozyskanie sojusznika w walce z Krzyżakami
- wzrost znaczenia na arenie międzynarodowej
- wpływ na rozwój kulturowy i cywilizacyjny Litwy
- polonizacja litewskich elit
- przenikanie się wzorców kulturowych z Zachodu i ze Wschodu

Litwa

- przyjęcie chrztu
- pozyskanie sojusznika w walce z Krzyżakami
- wzrost znaczenia na arenie międzynarodowej
- znalezienie się w kręgu cywilizacji zachodniej

Polecane publikacje

Robert Frost, *Oksfordzka historia unii polsko-litewskiej. Powstanie i rozwój 1385–1569*, Poznań 2018.
 Jadwiga Krzyżaniakowa, Jerzy Ochmański, *Władysław II Jagiełło*, Wrocław–Warszawa–Kraków 2006.
Unia w Horodle na tle stosunków polsko-litewskich. Od Krewa do zaręczenia wzajemnego Obojga Narodów, red. Sławomir Górczyński, Warszawa 2015.

